

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΣΤΑ ΑΕΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΒΣΘ

ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων στις Ανώτατες σχολές τα τελευταία χρόνια δέχεται συχνές τροποποιήσεις, οι οποίες τις περισσότερες φορές αλλάζουν ουσιαστικά όλη τη φιλοσοφία του.

Αρχικά υπήρχε το σύστημα που η κάθε Σχολή και ειδικότερα το κάθε τμήμα εκείνης της εποχής διενεργούσε μόνο του τις εισαγωγικές εξετάσεις για τους φοιτητές που θα δεχόταν.

Η μεταρρύθμιση στην παιδεία της ομάδας Παπανούτσου επί κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου απομάκρυνε τα ΑΕΙ από τις εισαγωγικές εξετάσεις και καθιέρωσε το Ακαδημαϊκό απολυτήριο.

Συγχρόνως με την απομάκρυνση του Κέντρου από την Κυβέρνηση εφαρμόζεται το σύστημα των κύκλων σπουδών που παραμένει το ίδιο καθόλη τη διάρκεια της δικτατορίας της χούντας καθώς και τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης. Με το σύστημα αυτό εμφανίζεται σαν ξεχωριστός κύκλος εκείνος των οικονομικών σπουδών για τον οποίο οι υποψήφιοι φοιτητές προετοιμάζονται και διαγωνίζονται ξεχωριστά από τους άλλους.

Μετά τη μεταπολίτευση οι μαθητές των Λυκείων χωρίζονται σε δύο ομάδες, αυτούς που επιθυμούν να ακολουθήσουν σπουδές θετικών σχολών και εκείνους που δείχνουν προτίμηση στις θεωρητικές. Οι οικονομικές σπουδές βρίσκονται κάπου μεταξύ των δύο αυτών κατευθύνσεων και έτσι ένας μαθητής έχει τη δυνατότητα να εισαχθεί σ' αυτές ανεξάρτητα από την κύρια προτίμησή του. Με το σύστημα αυτό έχουμε τεράστιο αριθμό φοιτητών που η κύρια προτίμησή του είναι η Φιλοσοφική, το Πολυτεχνείο, η Νομική, η Φυσικομαθηματική. Επειδή όμως δεν συγκέντρωσαν τις απαιτούμενες μονάδες για να εισαχθούν σε μια απ' αυτές, καταλήγουν στη Σχολή δεύτερης, τρίτης ή τέταρτης προτίμησής τους.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έκανε μια νέα αλλαγή στον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών, καθιερώνοντας τις δέσμες μαθημάτων που επιλέγουν οι μαθητές ενώ φοιτούν ήδη στο Λύκειο. Αρχικά αυτό γινόταν στις δύο τελευταίες τάξεις

του Λυκείου και τώρα πια μόνο στην Γ' τάξη Λυκείου. Με το σύστημα των δεσμών εμφανίζεται η Δ' δέσμη, από την οποία προέρχονται οι φοιτητές των Οικονομικών σχολών. Από την ίδια όμως αυτή δέσμη γίνεται και η επιλογή των φοιτητών των Παιδαγωγικών ακαδημιών. Και μ' αυτό το σύστημα δεν έχουν τη δυνατότητα να επιλεγούν για τις οικονομικές σχολές φοιτητές μεταξύ υποψηφίων που επιθυμούν αποκλειστικά και μόνο Οικονομικές σπουδές.

Νομίζω ότι μπορούμε να δεχθούμε ότι τα μέχρι τώρα συστήματα εισαγωγικών εξετάσεων είναι γενικά δύο ειδών:

1. Εισαγωγικές εξετάσεις, όπου υπάρχει ξεχωριστός κύκλος για τις Οικονομικές σχολές.
2. Πανελλήνιες ή Πανελλαδικές εξετάσεις, όπου ο υποψήφιος εκλέγει μια από τις οικονομικές σχολές μέσα από ένα ανομοιογενές σύνολο Σχολών και Τμημάτων. Με το σύστημα αυτό είναι δυνατό, και πολύ συχνά παρατηρείται, ένας υποψήφιος με κύρια προτίμηση τη Νομική ή το Πολυτεχνείο ή την Παιδαγωγική ακαδημία να καταλήγει σε μια Οικονομική σχολή κι αυτή να είναι δεύτερη, τρίτη ή ακόμη και εικοστή στην προτίμησή του.

Τα στοιχεία που θα σας παρουσιάσω στη συνέχεια προέρχονται από έρευνα που έγινε στους φοιτητές της ΑΒΣΘ. Σκοπός αυτής της έρευνας ήταν να διαπιστωθεί η επίδραση του συστήματος των εισαγωγικών εξετάσεων στα χαρακτηριστικά των εισαγόμενων στην ΑΒΣΘ φοιτητών. Πιστεύουμε ότι κατ' επέκταση αυτά είναι και χαρακτηριστικά των φοιτητών όλων των Οικονομικών σχολών.

Τα δεδομένα της μελέτης καλύπτουν τα χαρακτηριστικά των φοιτητών που εισήχθησαν στην ΑΒΣΘ τις χρονιές 1979, 1980 και 1981.

Σύνθεση κατά φύλο

Όπως παρατηρείται στον πίνακα 1, το σύστημα των Πανελλήνιων εξετάσεων ευνόησε στην εισαγωγή περισσότερων γυναικών, των οποίων το ποσοστό εμφανίζεται αυξημένο (53%). Αντίθετα, το ποσοστό των ανδρών φοιτητών μειώθηκε αισθητά και από 63% έγινε 47%.

Σύνθεση κατά κατεύθυνση των γυμνασιακών σποδών

Στον πίνακα 2 οι φοιτητές κατανέμονται ανάλογα με την κατεύθυνση των σποδών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δηλ. αν προετοιμάστηκαν σαν μαθητές γυμνασίου προς θετικές ή θεωρητικές σπουδές. Παρατηρούμε ότι

με τις εισαγωγικές εξετάσεις όπου υπάρχει ο ξεχωριστός Οικονομικός κύκλος οι φοιτητές με θεωρητική (κλασσική) προετοιμασία υπερεισχύουν εκείνων της θετικής, ενώ με το σύστημα των Πανελληνίων η κατάσταση εμφανίζεται ακριβώς αντίστροφη.

Οι απόφοιτοι γυμνασίων με προετοιμασία για θετικές σπουδές, όπως θα δούμε στη συνέχεια, σαν πρώτη σχολή προτίμησής τους δήλωσαν το Πολυτεχνείο, τη Φυσικομαθηματική ή την Ιατρική και προετοιμάστηκαν εντακτικά στα μαθηματικά κατά τις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου. Οι φοιτητές όμως που προετοιμάστηκαν για κλασσικές σπουδές και που επιθυμούσαν να εισαχθούν κύρια στη Φιλοσοφική ή τη Νομική σχολή προετοιμάστηκαν στα Αρχαία, τα Λατινικά και την Ιστορία. Αυτοί οι φοιτητές, που είναι το 40% των πρωτοετών, έχουν ελάχιστη υποδομή για την αντιμετώπιση των θετικών μαθημάτων των Οικονομικών σχολών και οι δυσκολίες που συναντούν αλλά και που δημιουργούν είναι μεγάλες.

Σύνθεση κατά τόπο κατοικίας των γονέων τους

Γίνεται φανερό από τους πίνακες 3 και 4 ότι το σύστημα των Πανελληνίων εξετάσεων, όπου δεν υπάρχει ο ξεχωριστός Οικονομικός κύκλος, ευνόησε στην εισαγωγή στις οικονομικές σχολές τους κατοίκους των πόλεων σε βάρος των κατοίκων των χωριών. Ενώ το ποσοστό των φοιτητών που προέρχονται από κάποιο αστικό κέντρο είναι 61,3% όταν υπάρχει ο Οικονομικός κύκλος, φθάνει στο 71% όταν οι εισαγωγικές γίνονται με το σύστημα των Πανελληνίων. Έχουμε έτσι μια αύξηση κατά 17%.

Αντίθετα, οι Πανελλήνιες εξετάσεις ελάττωσαν το ποσοστό των φοιτητών των οικονομικών σχολών που προέρχονται από χωριά. Το 28,7% που είχαμε με τον ξεχωριστό Οικονομικό κύκλο φθάνει στο 18%. Έτσι ενώ έχουμε μείωση της συμμετοχής τους κατά 10,7%, η πραγματική ελάττωση των φοιτητών που προέρχονται από χωριά είναι 37%.

Σύνθεση κατά περιοχή προέλευσης

Στον πίνακα 5 παρουσιάζεται η κατανομή των πρωτοετών της ΑΒΣΘ σύμφωνα με την περιοχή από όπου προέρχονται.

Με το σύστημα του ξεχωριστού Οικονομικού κύκλου το 21% των φοιτητών προερχόταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ με το σύστημα των Πανελληνίων το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 34,4%. Έχουμε δηλαδή μια αύξηση κατά 65% στο ποσοστό των φοιτητών που προέρχονται από την ίδια την πόλη της Σχολής, τη Θεσσαλονίκη.

Αντίθετα, σοβαρή μείωση παρουσιάζεται στους προερχόμενους από την

περιοχή της Αττικής· το 22,5% ελαττώνεται κατά 38% και γίνεται μόλις 13,9%.

Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι γενικά οι Πανελλήνιες βελτίωσαν την κατά περιοχή κατανομή των φοιτητών, εφόσον αυξήθηκε ο αριθμός αυτών που προέρχονται από πλησιέστερες προς τα ΑΕΙ περιοχές, και ελαττώθηκε σημαντικά ο αριθμός των προερχομένων από τις σχετικά πιο μακρινές περιοχές.

Κατανομή των φοιτητών κατά επάγγελμα του πατέρα τους

Στον πίνακα 6 καθώς και στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά αύξησης ή μείωσης της μεταβλητής επάγγελμα του πατέρα του φοιτητή.

Παρατηρούμε ότι:

1. Με το σύστημα των Πανελληνίων εξετάσεων έχει ελαττωθεί το ποσοστό των φοιτητών που είναι ορφανοί ή που ο πατέρας τους είναι

αγρότης	κατά	33%	από	27%	στο	18%
εργάτης	»	24%	»	18,8%	»	14,3%
συνταξιούχος	»	25%	»	7,6%	»	5,7%

2. Αντίθετα αυξήθηκε το ποσοστό των φοιτητών με πατέρα

υπάλληλο	κατά	42%	από	16,5%	στο	28,3%
επιστήμονα ελεύθερο						
επαγγελματία	»	44%	»	1%	»	4,4%
ελεύθερο επαγγελματία	»	46%	»	5,6%	»	7,8%
έμπορο	»	11%	»	9,8%	»	10,9%

Δηλαδή με το σύστημα των Πανελληνίων εξετάσεων επήλθε μείωση στο ποσοστό των φοιτητών που προέρχονται από τα στρώματα των αγροτών, των εργατών και των συνταξιούχων, ενώ αυξήθηκαν οι φοιτητές που προέρχονται από τις τάξεις των εμπόρων, επιστημόνων ελεύθερων επαγγελματιών, των ελεύθερων επαγγελματιών και των υπαλλήλων γενικά.

Σύνθεση των φοιτητών σύμφωνα με τη Σχολή πρώτης προτίμησης

Όπως παρατηρούμε στον πίνακα 7, πολύ μικρό ποσοστό (μόλις το 6% των φοιτητών που εισήχθησαν στη Σχολή με τις Πανελλήνιες εξετάσεις) δήλωσε πρώτη προτίμηση μια από τις Οικονομικές σχολές.

Η πλειοψηφία τους (το 59%) επιθυμούσε να εισαχθεί σε μια από τις λε-

γόμενες σχολές θετικών επιστημών. Σχετικά μικρότερο (36%) είναι το ποσοστό των εισαχθέντων που επιθυμούσε να μείνει στις κλασσικές σπουδές.

Γίνεται νομίζουμε φανερό ότι με το σύστημα των Πανελληνίων εξετάσεων το 94% των φοιτητών της ΑΒΣΘ θα προτιμούσε να σπουδάσει κάτι τελείως διαφορετικό απ' ο,τι οι Οικονομικές σπουδές.

Νομίζουμε ότι η αγωνία και το άγχος των υποψήφιων φοιτητών καθώς και των οικογενειών τους να εισαχθούν στο Πανεπιστήμιο είναι τόσο μεγάλο, που φθάνει στο σημείο πολύ μεγάλος αριθμός απ' αυτούς ν' αδιαφορεί για το τι θα σπουδάσει και να ενδιαφέρεται να πάρει κάποιο πτυχίο, παραμερίζοντας έτσι κλίση, ταλέντο και κατοπινή αποκατάσταση. Εμφανίζεται, λοιπόν, ο πρώτος μεγάλος συμβιβασμός των νέων με σοβαρές συνέπειες σ' ολόκληρη τη σταδιοδρομία τους.

Ταξινόμηση των φοιτητών της ΑΒΣΘ σύμφωνα μ' όλες τις μεταβλητές

Με τη μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι οι φοιτητές της ΑΒΣΘ χωρίζονται σε τρεις ομάδες:

1. Σ' αυτούς που προέρχονται από τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και Θεσσαλονίκης, που στην πλειοψηφία τους επιθυμούν σπουδές θετικής κατεύθυνσης, για τις οποίες και προετοιμάζονται κατά τη διάρκεια των γυμνασιακών τους σπουδών.
2. Σ' εκείνους που προέρχονται από αγροτικές περιοχές, κύρια από χωριά, που δεν έχουν κάνει ιδιαίτερη προετοιμασία για τις εισαγωγικές εξετάσεις, που δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και που εργάζονται εποχιακά.
3. Τέλος στους φοιτητές με γονείς εργάτες ή μικροεπαγγελματίες που δεν σκοπεύουν να εγκατασταθούν στη Θεσσαλονίκη και που εργάζονται μόλις ή σποραδικά.

Προτάσεις

Τώρα που η πολιτεία σκέφτεται να τροποποιήσει πάλι το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων για τα ΑΕΙ, νομίζουμε ότι θα πρέπει με υπεύθυνη πολιτική σκέψη να κάνει την επιλογή της στο δίλημμα που τίθεται: «Οι οικονομικές σχολές θα πρέπει να έχουν φοιτητές που επιθυμούν να κάνουν Οικονομικές σπουδές ή όχι».

Στην πρώτη περίπτωση, θα πρέπει μεταξύ των μαθημάτων δέσμης ή επιλογής να υπάρχουν κι εκείνα που θα εισάγουν τους μαθητές και μελλοντικούς φοιτητές οικονομικών σχολών στις πρώτες έννοιες αυτής της επιστήμης. Τα μαθήματα δε αυτά θα πρέπει να διδάσκονται αποκλειστικά και μόνο από από-

φοιτους οικονομικών σχολών που διαθέτουν οικονομικές γνώσεις ώστε να προσδώσουν σ' αυτά το απαραίτητο κύρος.

Στη δεύτερη περίπτωση, όπου δεν θα υπάρχει ο ξεχωριστός κύκλος εξετάσεων για τις Οικονομικές σχολές, θα καταλήγουν σ' αυτές και πολλοί φοιτητές που δεν μπόρεσαν να επιτύχουν στη σχολή της κύριας προτίμησής τους. Αυτό νομίζουμε ότι θα έχει σαν άμεση συνέπεια το μειωμένο ενδιαφέρον των φοιτητών προς την επιστήμη που σπουδάζουν. Μ' άλλα λόγια, μια εξαρχής υποβάθμιση της διάθεσης για μάθηση των διδασκομένων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατανομή εισαγόμενων φοιτητών κατά φύλο

	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιες
Άνδρες	413 = 66,3%	224 = 47%
Γυναίκες	210 = 33,7%	252 = 53%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κατανομή κατά λυκειακή κατεύθυνση

Κατεύθυνση	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιες
Κλασική	362 = 58,1%	193 = 40,5%
Θετική	261 = 41,9%	283 = 59,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Κατανομή κατά τόπο κατοικίας γονέων

	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιες	
Πόλη	61,3%	71%	
Κωμόπολη	10%	11%	
Χωριό	27,8%	18%	—37%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Κατανομή κατά τόπο κατοικίας γονέων

	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιες	
Αστική	52%	67%	
Ημιαστική	14%	9%	
Αγροτική	34%	24%	— 29%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

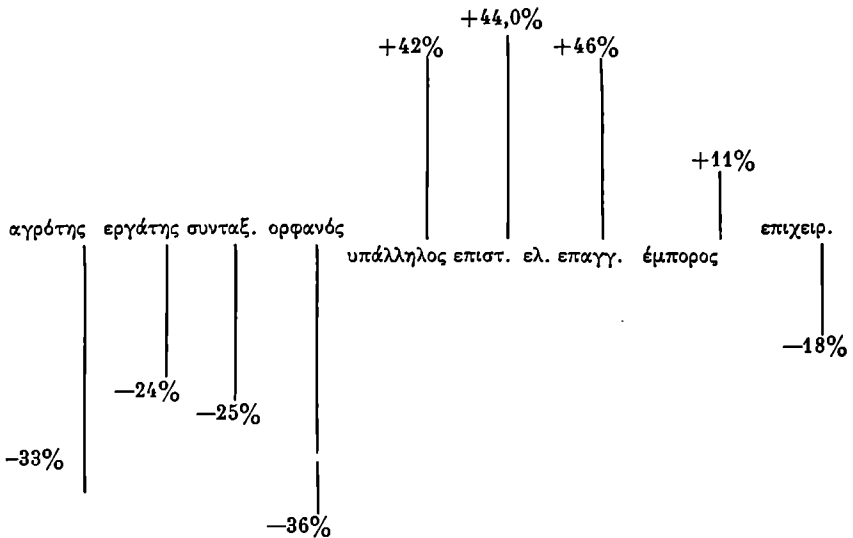
Κατανομή κατά γεωγραφικό διαμέρισμα προέλευσης

Γεωγραφ. διαμέρισμα	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιες	
Θεσσαλονίκη	130 = 21%	164 = 34,4%	+ 65%
Μακεδονία	133 = 21%	105 = 22%	
Αθήνα	140 = 22,5%	66 = 13,9%	— 38%
Θεσσαλία	52 = 8,3%	42 = 8,8%	
Θράκη	17 = 2,7%	26 = 5,5%	+
Ήπειρος	30 = 4,8%	14 = 2,9%	—
Στερεά	25 = 4,0%	17 = 3,6%	—
Πελοπόννησος	40 = 6,5%	18 = 3,8%	—
Κρήτη	34 = 5,5%	9 = 1,9%	—
Ν. Αιγαίου	10 = 1,6%	10 = 2,1%	+
Ν. Ιονίου	12 = 1,9%	4 = 0,8%	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Κατανομή κατά επάγγελμα του πατέρα

Επάγγελμα	Οικον. Κύκλος	Πανελλήνιος	
Αγρότης	169 = 27,1%	86 = 18,1%	-
Εργατοτεχνίτης	117 = 18,8%	68 = 14,3%	-
Συνταξιούχος	47 = 7,6%	27 = 5,7%	-
Ορφανός	37 = 5,9%	18 = 3,8%	-
Υπάλληλος	103 = 16,5%	135 = 28,3%	+
Επιστήμονας	6 = 40,0%	21 = 4,4%	+
Ελεύθερος επαγγελματίας	35 = 5,6%	37 = 7,8%	+
Βιοτέχνης	13 = 2,1%	10 = 2,1%	
Έμπορος	61 = 9,8%	52 = 10,9%	+
Επιχειρηματίας	35 = 5,6%	22 = 4,6%	-

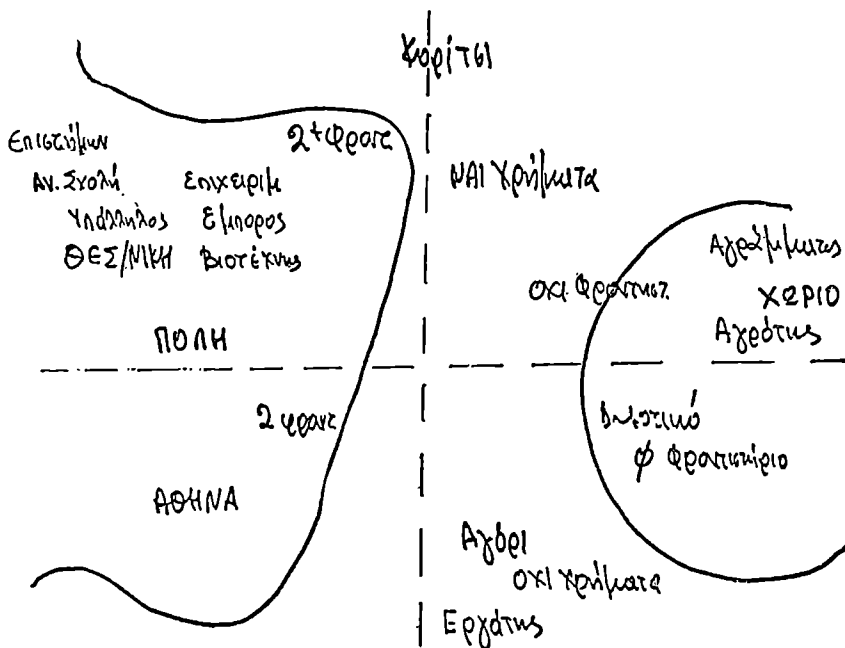
ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Κατανομή σύμφωνα με τη Σχολή πρώτης προτίμησης

Οικονομική	28 = 6%	6%
Νομική	59 = 12%	36%
Φιλοσοφική	112 = 24%	
Φυσικομαθηματική	98 = 21%	
Γεωπονική	1	59%
Πολυτεχνική	123 = 26%	
Ιατρική	55 = 12	

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Παραγοντική ανάλυση του συστήματος με ξεχωριστό Οικονομικό Κύκλο

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Παραγοντική ανάλυση των πρωτοετών με Πανελλήνιες

